

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

P6_TA(2005)0244

Integracja społeczna w nowych Państwach Członkowskich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie integracji społecznej w nowych Państwach Członkowskich (2004/2210(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej w sprawie integracji społecznej w nowych Państwach Członkowskich (SEC(2004)0848),
- uwzględniając art. I-3 i III-117 Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy ⁽¹⁾,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, jak również opinie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych i Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A6-0125/2005),
- A. zważywszy, że podczas spotkań Rady Europejskiej w Lizbonie, Nicei i Sztokholmie jakie odbyły się odpowiednio w marcu 2000, grudniu 2000 i w marcu 2001, Państwa Członkowskie zobowiązały się do wspierania jakości i dalszego rozwoju zatrudnienia w celu ograniczenia ubóstwa i izolacji społecznej, jak również do zwiększenia spójności gospodarczej przy zastosowaniu otwartej metody koordynacji,
- B. zważywszy, że organizacje pozarządowe odgrywają istotną rolę w identyfikacji problemów związanych z integracją społeczną i w informowaniu o nich opinii publicznej poprzez opracowywanie programów służących świadomości społecznej i ich skuteczną realizację,
- C. zważywszy, że zapewnienie dostępu do zatrudnienia jest jednym z najważniejszych środków wspierania integracji społecznej, oraz że partnerzy społeczni odgrywają istotną rolę w tym obszarze, szczególnie poprzez wspieranie dostępu do zatrudnienia dla najbardziej narażonych na ryzyko grup, w sposób określony w siódmej wytycznej Europejskich Wytycznych na rzecz zatrudnienia na rok 2003 ⁽²⁾,
- D. zważywszy, że z schematycznego podziału na rynku pracy ze względu na płeć, kobiety w nowych Państwach Członkowskich są zatrudniane przede wszystkim na mniej płatnych stanowiskach,
- E. zważywszy, że w nowych Państwach Członkowskich przejście do gospodarki rynkowej spowodowało zmiany strukturalne na rynku pracy, w rezultacie czego bezrobocie stało się jedną z najważniejszych przeszkód dla integracji społecznej,
- F. zważywszy, że jedną z przyczyn wysokiego poziomu bezrobocia w nowych Państwach Członkowskich jest brak mobilności siły roboczej, powstrzymujący pracowników przed wyprowadzaniem się z regionów o wysokim bezrobociu na obszary, gdzie brakuje pracowników,
- G. zważywszy, że ocena problemu wyłączenia społecznego w Unii Europejskiej składającej się z 25 członków nie byłaby możliwa bez porównania wskaźników opracowanych na podstawie danych zharmonizowanych na poziomie UE, biorąc pod uwagę, że w dziesięciu nowych Państwach Członkowskich całościowe, globalne i aktualne dane nie są jeszcze dostępne,
- H. zważywszy, że w powyższym dokumencie roboczym Komisji stwierdzono, że z punktu widzenia integracji społecznej w nowych Państwach Członkowskich do najważniejszych problemów należą niski poziom zatrudnienia, nieodpowiedniość i niedostatek usług zdrowotnych oraz niedostateczne działania na rzecz rozwiązywania problemów, przed którymi stoją cierpiące dyskryminację mniejszości, a zwłaszcza Romowie,
- I. zważywszy, że w nowych Państwach Członkowskich, obok bezrobocia, innym istotnym problemem jest rozpadanie się rodzin i towarzyszące mu zubożenie, które prowadzi do nowej izolacji społecznej,

⁽¹⁾ Dz. U. C 310 z 16.12.2004 r.

⁽²⁾ Decyzja Rady 2003/578/WE z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wytycznych na rzecz zatrudnienia w Państwach Członkowskich (Dz. U. L 197 z 5.8.2003, str. 13).

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

- J. zważywszy, że wszystkie mniejszości są jeszcze bardziej narażone na izolację społeczną i jest to ściśle związane z faktem, że na ich kształcenie i szkolenie nadal nie przeznaczają się niezbędnego wsparcia,
- K. zważywszy, że w nowych Państwach Członkowskich, w których reformy gospodarcze były i pozostają konieczne w celu osiągnięcia silnych konkurencyjnych gospodarek, konieczne jest zwalczanie izolacji społecznej, zwłaszcza grup najbardziej narażonych na takie ryzyko, takich jak ludzie starsi, dzieci, mniejszości oraz osoby niepełnosprawne.
- L. zważywszy, że w nowych Państwach Członkowskich finansowanie systemu samorządności lokalnej powoduje coraz poważniejsze trudności, a długofalowo zagraża to skuteczności tego systemu,
- M. zważywszy, że rządy nowych Państw Członkowskich powierzają samorządom lokalnym coraz więcej obowiązków, nie dostarczając przy tym najczęściej koniecznego dodatkowego finansowania budżetowego dla umożliwienia wykonywania tych obowiązków, oraz biorąc pod uwagę, iż niektórym spośród nowych Państw Członkowskich brakuje odpowiedniego ustawodawstwa regulującego usługi socjalne,
- N. zważywszy, że w większości nowych Państw Członkowskich brak jest woli politycznej do zdecydowanego i powszechnego stosowania pośrednich zachęt finansowych (na przykład selektywnych ulg w podatkach i składkach na ubezpieczenie społeczne), umożliwiających grupom walczącym z problemami wyłączenia społecznego nadrobienie zaległości i włączenie się do rynku pracy,
- O. uwzględniając kluczową rolę partnerów społecznych w integracji społecznej,
1. uważa, że proces integracji społecznej w nowych Państwach Członkowskich musi ulec przyspieszeniu i że by tego dokonać, należy udostępnić dodatkowe środki finansowe w celu umożliwienia zasadniczej poprawy sytuacji kobiet, gospodarstw domowych rodziców samotnie wychowujących dzieci, osób po raz pierwszy wchodzących na rynek pracy, osób w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych, osób zapewniających stałą opiekę chorym i niepełnosprawnym, dzieci znajdujące się w trudnej sytuacji lub zagrożone z powodu braku opieki rodzicielskiej, jak również mniejszości językowych, uchodźców, Romów i wszystkich innych mniejszości etnicznych na obszarze Unii Europejskiej, nie zapominając o osobach dotkniętych cierpieniem, bezdomnych i ofiarach uzależnień (alkoholizm, narkomania);
 2. podtrzymuje pogląd, że tym, którzy z powodu choroby, wieku lub niepełnosprawności albo z braku odpowiedniej pracy nie mogą zarobić na utrzymanie, trzeba zagwarantować przyzwoity dochód pod postacią zasiłków socjalnych, biorąc w większym niż dotychczas stopniu pod uwagę minimum socjalne; uważa, że poziom dochodów musi wystarczyć do uniknięcia ubóstwa, kiedy ryzyko socjalne staje się oczywiste; wierzy, że pomoc niesiona w razie trudności pozwoli wyeliminować powody ubóstwa i zapobiegnie długotrwałemu uzależnieniu od pomocy opieki społecznej;
 3. wzywa nowe Państwa Członkowskie, aby zwróciły większą uwagę na uregulowania legislacyjne w zakresie usług socjalnych, w szczególności kwestii interwencji, oraz by zachęcały do integracji grup w gospodarkę społeczną, której rozwój należy wspierać poprzez ukierunkowane wykorzystanie Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych funduszy strukturalnych;
 4. ponagla rządy nowych Państw Członkowskich, by przy opracowywaniu swych polityk, traktowały brak integracji społecznej jako problem społeczny objęty Strategią Lizbońską;
 5. wzywa nowe Państwa Członkowskie do rozszerzenia działań w zakresie edukacji, na zwalczanie analfabetyzmu (w tym również analfabetyzmu funkcjonalnego i analfabetyzmu rzeczowego), biorąc szczególnie pod uwagę potrzeby wszystkich mniejszości, a w szczególności, w niektórych krajach, Romów, oraz wyeliminowania segregacji w dziedzinie edukacji, a w szczególności do uwzględniania potrzeb edukacyjnych na obszarach wiejskich;
 6. podkreśla potrzebę zapewnienia lepszych niż dotychczas warunków na szybko zmieniającym się rynku pracy, sprzyjających systemowi szkolnictwa wysokiej jakości dostępnemu dla wszystkich na równych warunkach; nadal uważa, że kształcenie ustawiczne musi być dostępne dla wszystkich, bez względu na wcześniejsze wykształcenie, pozycję społeczną lub wypłacalność finansową;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

7. Wzywa nowe Państwa Członkowskie do zwiększenia wachlarza usług świadczonych na rzecz rodzin w celu poprawy sytuacji osób mających na utrzymaniu dzieci bądź starszych członków rodziny, którzy potrzebują opieki;
8. Wzywa nowe Państwa Członkowskie do rozwinięcia aktywnej polityki mającej na celu integrację imigrantów doświadczających szczególnych trudności lub zagrożonych ubóstwem;
9. Zwraca się do Państw Członkowskich o zmobilizowanie organizacji obywatelskich, zawodowych i społecznych, w szczególności organizacji pozarządowych, stowarzyszeń wyznaniowych i niewyznaniowych, związków zawodowych i organizacji pracodawców do aktywnego udziału w zwalczaniu ubóstwa, co nie może zastąpić wysiłków w tym zakresie ze strony władz publicznych Państw Członkowskich; wzywa Państwa Członkowskie do stworzenia warunków prawnych i finansowych sprzyjających zaangażowaniu się wspomnianych organizacji w walkę z ubóstwem i izolacją społeczną;
10. Wzywa rządy, by przy opracowywaniu swych polityk propagujących społeczną integrację, szczególną uwagę poświęciły eliminowaniu ubóstwa dzieci;
11. Wzywa Komisję do jak najszybszego zakończenia harmonizacji statystyk ubóstwa oraz kryteriów określających ubóstwo, tak, aby możliwe było porównanie występowania problemu izolacji społecznej na całym terytorium UE-25 na tej samej podstawie, na jakiej oceniano je w UE-15, biorąc pod uwagę specyfikę każdego z Państw Członkowskich;
12. Ubolewa nad faktem, iż dane statystyczne z nowych Państw Członkowskich są niedostateczne, w związku z czym wzywa nowe Państwa Członkowskie do regularnego gromadzenia oraz publikowania aktualnych i porównywalnych danych z podziałem na płeć, w celu monitorowania postępów nowych Państw Członkowskich w dziedzinie integracji społecznej; wierzy, że należy ustanowić dwustronną wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, oraz że konieczne jest ustanowienie wzmocnionej współpracy Państw Członkowskich stojących wobec podobnych wyzwań;
13. Wzywa Radę, a w szczególności rządy nowych Państw Członkowskich, do rozważenia niebezpieczeństw wynikających z narastania zadłużenia władz lokalnych w nowych Państwach Członkowskich, która może poważnie ograniczyć ich zdolności do wykonywania powierzonych im zadań, tworząc w ten sposób podziały terytorialne wewnątrz Unii Europejskiej oraz do opracowania długoterminowej strategii, która w sposób wyraźny poprawiłaby tę sytuację;
14. Wzywa Radę, a w szczególności rządy nowych Państw Członkowskich, do rozważenia: opracowania długoterminowej strategii, która umożliwiłaby wyraźne poprawienie sytuacji finansowej władz lokalnych;
15. Wzywa Radę, a w szczególności rządy nowych Państw Członkowskich, do rozważenia zwiększenia — w porównaniu do stanu obecnego — udziału w funduszach na realizację powierzonych władzom lokalnym zadań w zakresie integracji społecznej;
16. Wzywa Komisję do promowania mechanizmów współdziałania z Państwami Członkowskimi w zakresie opracowywania dokumentów zapewniających rzeczywisty dostęp do systemu prawnego grupom szczególnie narażonym oraz mniejszościom (pomoc prawna, ośrodki informacyjne, bezpłatne doradztwo, itp.), jak również zachęcenia Państw Członkowskich do harmonizacji wspólnych strategii w zakresie integracji społecznej na poziomie lokalnym;
17. Wzywa nowe Państwa Członkowskie do podwojenia wysiłków na rzecz rozwiązania problemu mieszkaniowego, zwiększając ofertę mieszkań o bardziej przystępnych cenach, w szczególności poprzez udzielenie wsparcia projektom budowlanym władz lokalnych, by pomóc w jak najbardziej efektywny sposób najbardziej narażonym grupom społecznym;
18. Wzywa nowe Państwa Członkowskie do objęcia polityką integracji społecznej zagadnienia bezdomności, jako skrajnej formy izolacji społecznej, ponieważ dotyczy ona tysięcy ludzi — a w szczególności kobiet — w każdym kraju;

Czwartek, 9 czerwca 2005 r.

19. nawołuje rządy do ustępstw w celu uczynienia pożyczek mieszkaniowych bardziej przystępnymi dla określonych grup znajdujących się w słabszej socjalnie pozycji;
20. wzywa nowe Państwa Członkowskie do udostępnienia wystarczających środków finansowych na zapewnienie dostępu do systemów kształcenia ustawicznego wysokiej jakości, umożliwiających jednostkom zwiększenie poziomu swych kwalifikacji; a jednocześnie do uwzględnienia przy wdrażaniu specjalnych środków, ułatwiających integrację osób najbardziej narażonych na ryzyko w procesie zatrudnienia;
21. wzywa nowe Państwa Członkowskie do skuteczniejszego niż obecnie wspierania integracji społecznej mniejszości oraz do poprawy warunków kształcenia Romów, poprzez opracowanie dodatkowego systemu wsparcia dla poszkodowanych dzieci, wraz z odpowiednimi programami integracji społecznej;
22. wzywa nowe Państwa Członkowskie do propagowania integracji społecznej osób niepełnosprawnych w skuteczniejszy niż dotychczas sposób, oraz do opracowania odpowiednich programów szkolenia zawodowego i zwiększania poziomu zatrudniania;
23. wzywa nowe Państwa Członkowskie do dokonania rewizji krajowych polityk gospodarczych w świetle wniosków końcowych wyciągniętych przez Unię Europejską podczas średniookresowej oceny Strategii Lizbońskiej; wzywa do dokonania takiej oceny w dążeniu do wzmocnienia nowych, stałych i wysokiej jakości miejsc pracy; wzywa do wprowadzenia ułatwień dotyczących swobody rozwijania działalności gospodarczej, bez powodowania jakiegokolwiek formy dumpingu wewnątrzspółnotowego;
24. podkreśla potrzebę powzięcia w nowych Państwach Członkowskich kroków prowadzących do zmniejszenia różnic w zarobkach między mężczyznami a kobietami posiadającymi taki sam poziom wykształcenia i pracującymi na stanowiskach o porównywalnym statusie, w celu znacznie skuteczniejszego niż dotychczas wykorzystania zasobów pracy w świetle celów wyznaczonych w Strategii Lizbońskiej;
25. ponagla Komisję do dokonywania w oparciu o art. 13 Traktatu o WE systematycznego przeglądu całości uregulowań prawnych w zakresie zwalczania dyskryminacji oraz o uruchomienie odpowiednich procedur wobec wszystkich Państw Członkowskich, które nie przełożyły odpowiednich dyrektyw na prawo krajowe we właściwym czasie lub nie stosują ich we właściwy sposób;
26. wzywa rządy nowych Państw Członkowskich do podjęcia odpowiednich kroków dla zapewnienia, że wprowadzenie waluty euro nie pogrąży szerokich grup społecznych w ubóstwie, zwłaszcza tych osób, którzy żyją z małych rent, emerytur czy zasiłków społecznych, z których przeważającą większość stanowią kobiety;
27. wzywa Komisję Europejską do reorientacji w zakresie środków ustalonych w jej wyżej wymienionym dokumencie roboczym w kierunku podejścia opartego na horyzontalnej syntezie, skupiając się bardziej na braku poszanowania wolności obywatelskich, dostępu do praw podstawowych oraz na walce z wszelkimi formami dyskryminacji, jak również do zalecenia stosownych instrumentów kontroli mających na celu ułatwienie pracy przy wprowadzaniu ewentualnych sankcji, które mogą okazać się konieczne;
28. wzywa Komisję do określenia i stworzenia wspólnego zbioru priorytetów lub „nadrzędnego kierunku”, stanowiącego wspólną podstawę w kwestii dostępu do prawa i ujednoczenia interpretacji prawa w tej dziedzinie w Unii Europejskiej;
29. wzywa Komisję i nowe Państwa Członkowskie do przydzielenia wspólnie większych niż do tej pory środków finansowych dla nowych Państw Członkowskich w celu sfinansowania opracowywania krajowych planów działania i wspierania osiągnięcia celów oraz wzywa Komisję do wspierania wymiany dobrych praktyk pomiędzy nowymi a starymi Państwami Członkowskimi, a także wspierania realizacji celów nadzwyczajnego spotkania Rady Europejskiej w listopadzie 1997 roku (Luksemburski Szczyt ds. Zatrudnienia); wzywa Komisję do wspierania wymiany dobrych praktyk między nowymi i starymi Państwami Członkowskimi;
30. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, a także rządów i parlamentom Państw Członkowskich oraz przedstawicielom lokalnych społeczności Państw Członkowskich; prosi również Państwa Członkowskie o przekazanie niniejszej rezolucji dla celów informacyjnych przedstawicielom wszystkich mniejszości etnicznych uznanych jako takie na ich terytorium.